

# SLOVENSKI NAROD.

Izboja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam poju, plača za vsa leta 23 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vplačilne naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterstopne peti-vrate po 12 h če se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadst., upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovoljno pošiljajo naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnistva telefon št. 85.

## Ljubljanskemu trgu gro- zeča nevarnost.

Glavni carinski urad v Ljubljani, kakor tudi carinska skladišča so od nekdaj že nastanjena poleg južnega kolodvora v prostorih, ki so last južne železnice. Finančni erar ne plačuje južni železnici za te prostore nikake najemščine, zato pa ima po posebni pogodbi med erarjem in južno železnico zadnja pravico, pobirati od blaga, ki je shranjeno v carinskih skladiščih, skladarino. Mimo tega je dogovorjeno, da južna železnica pobira za fakinažna opravila svojih uslužbencev v posebni tarifi določene pristojbine od strank za tehtanje, za naklanje, razkladanje, odpiranje, pečatenje itd. Do leta 1894. je bila skladarina določena na en vinar za vsakih 100 kg in za vsak dan, pri tem pa prvih deset dni za shranjevanje blaga ni plačati skladarine. Od leta 1894. dalje se pobira skladarina v 100% višji izmeri po 2 v od 100 kg in vsakega dneva. Za fakinažna opravila se pobirajo pristojbine po tarifi, objavljeni l. 1896.

Povišanje skladarine l. 1894. od 1 v na 2 v je imelo slabe posledice. Ljubljanskim trgovcem ni več konveniralo, spravljati v prejšnji meri carini podvrženo blago v tukajšnjih skladiščih; če le moglo, so se tej eventualnosti ognili na ta način, da blago kupujejo na odpoklicanje in ga prejeto postopoma po potrebi; zacarinjenje se pri tem izvrši ali v Trstu ali na Reki. Seveda vsem trgovcem ni moč, pomagati si na ta način. Posledica tega zvišanja je, da se carinska skladišča ljubljanska ne izrabljajo več v toliko meri, kakor prej, pač pa so blagovna skladišča v pristaniščih redno prenapolnjena in je teden za tednom čuti o britkih pritožbah strank, ker za pošiljate vedno primanjkuje prostora.

Znana stvar in notorično dejstvo je, da ljubljanski trg zdavnaj ni več to, kar je bil svoj čas. Z zgraditvijo železničnih prog so izgubile razdalje, za promet je dobro preskrbljeno, s tem pa so dani za neposredno trgo-

vinke zveze vsi pogoji. Trgovci v malih mestih se emancipirajo od ljubljanskega trga, trgovinski potniki iz velikih obrtnih in trgovskih središč obiskuje dandanes že neznatne vasi. Umevno je, da napredujoča decentralizacija trgovine v deželi ni na korist ljubljanskemu trgu niti v posredovanju ob prodaji in razpečevanju blaga, ki prihaja v deželo niti ob posredovanju ob nakupovanju deželnih pridelkov, ki gredo iz dežele.

Ob takih razmerah bi z upravičenostjo pričakovali, da se trgovini in obrtu ne zvišuje režijskih stroškov z novimi davščinami in višjimi pristojbinami. Pričakovati bi bilo olajšav, ne pa obremenitev. No, navzlic temu je v zadnjih letih opazovati, da se skuša z raznimi takozvanimi „posttranskimi“ ali tudi „manipulacijskimi“ pristojbinami izviti za vsako ceno poleg obstoječih pristojbin od trgovcev in obrtnikov še kako plačilo za priboljšek in poboljšek.

Sedaj preti ljubljanskemu trgu novo neprijetno iznenadenje, nova huda obremenitev. Čutimo se poklicane, zavzeti se o pravem času za interese našega trgovstva in obrtništva, ki je v nevarnosti, da se mu naloži najobutnejše breme. Kakor smo poizvedeli, se namerava obnoviti in premeniti pogodba med finančnim erarjem in južno železnico glede carinskih skladišč na južnem kolodvoru in glede pobiranja pristojbin za opravljanje fakinažnih pristojbin. Pobiranje skladarine in pobiranje fakinažnih pristojbin ostane tudi v bodoče južni železnici kot povračilo za prepustitev prostorov za carinski urad. Pri tem pa dela južna železnica, ki nikdar ni imela srca za potrebe naše dežele, na to, da se skladarina za blago, spravljeno v carinskih skladiščih ljubljanskih, naravnost nezaslišano kruto zviša. Namesto dosedanje, za naše razmere itak previsoke skladarine 2 v za 100 kg in dan dela južna železnica na to, da bi se dvignila skladarina na 3-6 vinarja od 100 kg in dneva, vrhutega pa hoče sedanjí desetdnevni rok za brezplačno shranjevanje skriti na zgolj tri dni. In

končno si hoče zagotoviti pravico, da sme v primeru izrednega blagovnega prometa skriti tridnevni rok na dva dneva. K temu pristopa okolnost, da si prizadeva južna železnica dobiti tudi glede določanja in pobiranja fakinažnih pristojbin povsem prosto roko ter dela na to, da bi fakinažne pristojbine za opravila v carinski službi, ki je stvar državne uprave, postavljala po svojih tarifah. Tudi glede brzovoznega blaga, ki je carini podvrženo, zahteva južna železnica, da sme pobirati skladarino po svojih tarifah.

Odločno protestiramo proti nameravani preureditvi in apeliramo na finančno ravateljstvo, da nikakor ne ugodí prizadevanju južne železnice. Carinska uprava je stvar države. Če erar, kar je na sebi že čudno, prepušča važen del carinske uprave in službe južni železnici, je njegova prva dolžnost, da skrbi za interese trgovstva in občinstva ter jih ne izroča na milost in nemilost mačehi naše dežele, južni železnici. Carine dajejo državi velikanske dohodke, že samo zategadelj bi bilo naravnost nedopustno, da bi finančni erar vračal stroške za carinske prostore v Ljubljani, ki so mimogrede povedano povsem pomanjkljivi in za uradovanje državnega urada nedostojni, indirektno na občinstvo na ta način, da dovoli pobirati neopravičeno visoke pristojbine.

Toliko glede nameravanega zvišanja skladarine, ki tudi ni spojljivo z državnimi zakoni o pobiranju carine. Izrekamo pa se tudi z vso odločnostjo proti temu, da bi se dovolilo južni železnici diktirati skladarino in fakinažne pristojbine po svoji preudarnosti v svojih tarifah. Ponavljamo, da je carinska uprava stvar države. Če je spričo specialnih lokalnih razmer v Ljubljani država najemnica južne železnice in ji mesto najemščine prepušča skladarino in druge davščine, je vsekakor neodbitna potreba, da sama določi izmero teh pristojbin in tarifo razglasi. Časov regalij in vzakupdajanj državnih pravic si ne želimo nazaj. Tako

ravnanje pa tudi iz zgolj praktičnih razlogov ne bi bilo na mestu. Znana stvar je, da so tarife določbe skrajno komplicirane. Opravičeno se toži, da so tarife nepregledne in da se le malokdo ume zanesljivo orientirati v tarifah. Če bi se sedaj pripustilo, da južna železnica v svojih tarifah določa skladarino za gotove vrste blaga in za fakinažne pristojbine, bi bile stranke tudi s tem prizadete, da izgube lahko in naglo orientacijo. — Nadejamo se trdno, da finančno ravateljstvo kot zastopnik erarja, ko bode reševalo to vprašanje in odločalo o premembi sedanjega položaja, ne bo puščalo v nemar življenskih interesov ljubljanskega trga in da ne bo dalo južni železnici glede delnega opravljanja poslov in službe, ki je stvar države, nikake prilike za samovoljno postopanje.

## Volilna reforma

Dunaj, 15. januarja. „Oesterreich. Rundschau“, list, ki ga pomaga zdrževati ministrstvo, piše kaj značilno o usodi vladne volilne reforme. List pravi, da nipoosebno upanja, da bi se volilna reforma parlamentarno rešila. Za splošno in enako volilno pravico brez pogojev so v parlamentu le socialni demokrati, češki radikali, klerikalni Jugoslovani, Malorusi in nekaj poljskih radikalnih demokratov. Krščanski socialisti so za splošno volilno pravico le pod pogoji, da se podaljša rok za bivanje na enem mestu, da se uvede volilna obveznost in da se določijo stroge kazni za vsak volilni terorizem. Vse ostale večje stranke, posebno Poljaki in veleposelniki so odločni nasprotniki splošne volilne pravice. Vlada bo meseca februarja predložila načrt o volilni reformi, a ni mnogo upanja, da bi se sedanjí parlament načrt sprejel. V gosposki zbornici in v parlamentu se je proti volilni reformi že postavila opozicijska koalicija. Vladi ne bo drugega preostalo, kakor državni zbor razpustiti, s tem pa se tudi volilna reforma odgodi, in tega niti obžalovati ni treba, ker je dose-

danje razpravljanje dokazalo, da še ni zrela za rešitev.

## Parlamentarni položaj.

Dunaj, 15. januarja. Predsednik poslanske zbornice namerava spreminiti sklep klubovih načelnikov tako, da pride kot prva točka na dnevni red v novem zasedanju rekrutni zakon, nato šele zakonski načrt o zavarovanju zasebnih uradnikov. Predsednik grof Vetter je že načelnike obvestil o tej svoji nakani.

Nadalje želi vlada, da se manipulacijske pristojbine na državnih železnicah zvišajo s l. aprilom t. l. Proti temu nameravajo agrarni poslanci sklicati anketo, obstoječo iz zastopnikov kmetijstva, gozdarstva, industrije in trgovine, ki se naj posvetujejo o sredstvih za saniranje državnih železnic, ne da bi bilo treba zvišati manipulacijske pristojbine.

## Kriza na Ogrskem.

Budimpešta, 15. januarja. Zopet sta nastopila dva posredovalca, bivši ministrski predsednik Wekerle in nadvojvoda Jožef. Glede Wekerlejevih predlogov je bilo danes v stanovanju posl. Kossutha važno posvetovanje, katerega so se udeležili Andrássy, Banffy in Rakovszky. Wekerlejev načrt meri na to, naj se sestavi prehodno ministrstvo, ki reši državne potrebščine, a preporne točke med krone in parlamentom se naj dosedaj ne dotaknejo. Pogajanja še niso končana.

Dunaj, 15. januarja. Nadvojvoda Jožef je prevzel posredovanje med krono in opozicijo iz lastnega nagiba. Obenem z njim je prišel k cesarju tudi brambovski minister Bihar. Opozicija vsled tega sluti, da se pripravljajo odločitve, da se bo morala izreči ali za program, po katerem je mogoče vladati v sedanjih razmerah, ali pa je pričakovati od krone zelo resne odredbe.

## Srbsko-bolgarska carinska zveza in Avstrija.

Belgrad, 15. januarja. Tukajšnji zastopnik Avstro-Ogrske je

## LISTEK.

## O umetnem proizvajanju beljakovin.

(Konec.)

Atomi tvorijo med seboj manjše skupine, več takih skupin tvori zopet med seboj večje skupine in šele več takih skupin skupaj združenih tvori molekul; dasi je množina atomov ista, so vendar lahko atomi različno razdeljeni po skupinah, zato so tudi lahko lastnosti dveh snovi, ki so iz istih atomov sestavljene, različne. Stvar je ista kot recimo pri dveh stavbah, kateri bi bili iz iste množine opek in kamenja sestavljeni; vkljub temu sta lahko popolnoma različni med seboj, ena je n. pr. romanska vila, a druga gotiški stolp. Ako hočemo tako poslopje analizirati, moramo natanko vedeti, kako so razvrščeni oboki, kako stene, kako posamezne etaže itd. Ako primerjamo molekule beljakovine s poslopjem, bi odgovarjali oboki in stebri raznim aminskim kislinam. Ako hočemo vedeti, kako je molekul sestavljen, mo-

ramo seveda natanko poznati vse te kisline; ako vemo samo število atomov, nam to ravno toliko koristi, kot arhitektu, ako ve, iz koliko opek je zgrajena kaka stavba.

Fischer je zato iznašel posebno metodo razkrajanja beljakovin v aminske kisline; preje še ni bilo mogoče raznih aminskih kislin popolnoma izolirati, Fischer pa je kisline s tem, da jih je spojil z alkoholom v takozvane estre, očistil ter je na ta način našel še mnogo sestavin beljakovin, ki preje niso bile znane. S tem temeljitim študijem konstitucije beljakovin je prišel Fischer do sklepa, da beljakovine niso drugega kot spojine, sestavljene iz velike množine aminskih kislin, da so te torej glavni elementi beljakovin, vse druge spojine, ki so jih našli v beljakovinah, pa da so le sekundarnega pomena. Ako bi se torej dalo spojiti aminske kisline med seboj, bi morali dobiti sintetiškim potom beljakovine.

To se je Fischerju v istini posrečilo.

Pri poskusih z onimi umetno proizvedenimi aminskimi kislinami je opazil, da se spremene te kisline, ako se jim odtegne 1 atom kisika in 2

atoma vodika, v spojine, zelo slične peptonom ali najenostavnejšim beljakovinam. Fischer je nazval te nove spojine peptide; posrečilo se mu je te peptide polimerizovati, to je več peptidov združiti v eno spojino, po 2, 3, da celo 7 molekulov peptida je združil v en molekul. Tem novim tvarinam je dal ime polipeptidi. Čim več peptidov je združil, tembolj so bile te snovi slične peptonom. Polipeptidi, katerih molekuli sestoje iz 5—7 molekulov peptida, imajo že vse lastnosti peptonov, polipeptidi niso drugega nego enostavni peptoni, torej prave beljakovine. Vse beljakovine imajo lastnost, da jih sok trebušne žleze razkrajja, nobena druga snov nima te lastnosti; ako so torej polipeptidi res beljakovine, morajo imeti to lastnost, in v resnici se je velika večina polipeptidov počela razkrajati, ko jih je Fischer izpostavil delovanju soka trebušne žleze, jasen dokaz, da so polipeptidi res beljakovine. Raztopine polipeptidov kažejo vse koloidalne lastnosti beljakovin, ako se jih mete, se penijo, da nastane „sneg“, kakor ga napravljajo iz jajčnega beljaka. Fischer ni samo enakih aminskih

kislin polimerizoval, ampak združil je tudi peptide najrazličnejših aminskih kislin med seboj ter dobil na ta način celo vrsto polipeptidov.

Fischerjevi poskusi in raziskavanja nam torej kažejo, da so peptoni polimerizovane aminske kisline. Kar se tiče albumov in višjih beljakovin, je prišel Fischer do prepričanja, da obstoje iz pelimerizovanih peptonov, Torej je v tistem razmerju, v katerem stoje aminske kisline proti peptonom, stoje peptoni proti višjim beljakovinam. Polimerizovane višje beljakovine so pa najbrže živa tvarina.

Ako se tudi še ni posrečilo Fischerju sestaviti višjih beljakovin, je sinteza slednjih le še vprašanje časa, kajti pot, po kateri je treba hoditi, da se doseže najvišji cilj organske kemije, je odprta; glavne težkoče so premagane — umetne beljakovine so tu.

Naj omenim mimogrede, da so se že pred Fischerjem bavili nekateri učenjaki s sintezo beljakovin, tako v prvi vrsti Grimaux, Schützenberger, Pickering in Lilienfeld, toda poskusi teh učenjakov so imeli le malo uspeha, ker oni še niso imeli pravega pojma o konstituciji beljakovin.

Glavni znanstveni pomen sinteze beljakovin je ta, da stoji Fischerjevo odkritje v najožjih zvezi s temeljnim vprašanjem vse biologije, z vprašanjem, kaj je bistvo življenja. Eden glavnih stebrov vitalizma ali nauka o neki posebni življenski sili, ki so ga počeli žal zopet nekateri bijologi zagovarjati, je podprt za vekomaj; snovi, ki bi ne mogle nastati po naravnih kemijsko-fizikalnih zakonih, dandanes ne poznamo več, kajti, dasi praktički še niso sestavili višjih beljakovin, je teoretiška podlaga za to sintezo zadosti utemeljena. Vse nam kaže, da niso več daleč časi, ko bode možno sintetiški proizvajati tudi višje beljakovine. Od višjih beljakovin do žive snovi je pa samo en korak; velik je sicer ta korak, toda ako bode fiziološka kemija v tisti meri napredovala kot dosedaj, lahko rečemo z mirno vestjo, da le še pride čas, ko se bode posrečilo stvoriti v epruveti sicer ne eelege homunkula, pač pa najenostavnejšo snov, kijo nazivljamo živo, protoplazmo.

Fischerjevo odkritje je pa tudi praktički neizrečene važnosti. Kakor sem rekel, so peptoni one snovi, iz katerih naše telo asimiluje sestavine

pozval ustno srbsko vlado, naj mu izroči pismo izjavo, da opusti carinske zveze z Bolgarijo ter je ne predloži skupščini, nakar bo Avstrija takoj zopet nadaljevala s Srbijo pogajanja za trgovinsko pogodbo. — Ministrski svet je imel nato dolgo pesvetovanje ter sklenil za Avstrijo kratak, a odločen odgovor. V odgovoru izjavlja srbska vlada, da ne more pod nikakršnimi pogoji carinske zveze z Bolgarijo opustiti ter sploh ne razume, kako more Avstrija staviti tako zahtevo glede mednarodnega čina, ki ga je srbska vlada že podpisala. Pač pa je srbska vlada pripravljena, revidirati vse določbe carinske zveze ter jih tudi spremeniti, ako bi katera določba nasprotovala določbam trgovinske pogodbe, ki se naj sklene med Srbijo in Avstro-Ogrsko.

Dunaj, 15. januarja. Govori se, da bo avstrijska vlada poslala v Belgrad zelo odločno noto, v kateri bo izjavila, da Avstro-Ogrska vztraja pri zahtevi, da se carinska zveza z Bolgarijo opusti.

### Položaj na Balkanu.

Berolin 15. jan. Ugledna nemška revija je priobčila pogovor z bivšim srbskim ministr. preds. Gruićem, predsednikom društva srbskih časnika v Gjurgićem, načelnikom ruskega orožništva v Macedoniji, generalom Šorstakom, z generalom Giorgisem in Hilmi pašo. Gruić je poudarjal, da je za slovenske narode na Balkanu prvo življenjsko vprašanje, da se združijo. Državna zveza med Srbijo, Bolgarijo in Črno goro nikakor niso samo fantazije, kakor mislijo o tem v inozemstvu.

Gjurgić je izjavil, da noče tajiti, da ima srbsko-bolgarska carinska zveza politično ost naprjeno proti Avstro-Ogrski. Ta zveza je posledica jugoslovanskih teženj in kot prvi znak uspeha jugoslovanske politike. Danes je v Belgradu avstrofilska vlada nemogoča. Vlada, ki odgovarja ljudski volji in želji, mora biti jugoslovanska.

General Šorstak je izjavil, da dosednji uspehi mednarodnega orožništva v Macedoniji ne morejo zadovoljiti. S pomočjo orožnikov ni mogoče odpraviti verske in narodnostne prepire, temu je treba dati prebivalstvu verske in politične koncesije, da se napravi zopet mir.

General Giorgis pa je rekel, da se uspehi ne morejo takoj doseči, prebivalstvo se mora temveč najprej navaditi na novi red.

General Hilmi paša je izjavil, da ni imel moči, napraviti zopet mir v Macedoniji. Turčija pa ne bo nikoli nastopila s silo, ker bi nasilje zadelo tudi mohamedanske podložnike.

### Nemiri na Ruskem.

Petrograd, 15. januarja. Grof Vitte je rekel na novega leta dan neki deputaciji, da je prepričan, da nastopi v kratkem času po vsej državi mir. Razen manjših prog se vrši na vseh železnicah redni promet. Težave

svojih delov. Ako se torej posreči peptone dosti ceno proizvajati, ne bode človeštvo več navezano na živalsko in rastlinsko hrano, nego bode možne našo hrano sestavljati direktno iz prvin.

Seveda si ne smemo misliti, da bomo imeli tovarne, kjer bodo iz oglja in vode delali ocvrte piščance, toda mogoče se posreči les in razne destilacijske odpadke uporabljati za pripravljanje Maggijevi zabeli podobnih redilnih snovi, kar bi seveda zelo olajšalo revnejšim slojem življenje. Pomanjkanje hrane in lakota bi bili na ta način zavedno izključeni. Seveda so te misli o prihodnosti samo fantazije, ki nam le kažejo razne možnosti, toda možnosti so to, možnosti, ki imajo trdno realno podlago v dejstvih modernega naravoslovja, ki nam je s Fischerjevim odkritjem dalo zopet nov kačipot, po katerem se mora človeštvo ravnati, da napreduje na polju duševne in materialne kulture.

V Würzburgu, 10. prosinca 1906.]

Dr. Boris Zarnik.

provzroča vladi le še Kavkaz, kjer imajo nemiri narodnostni značaj.

### Liberalna zmaga na Angleskem.

London, 15. januarja. Liberalni listi naglašajo, da je liberalna zmaga pri sedanjih volitvah največji politični preobrat na Angleskem dalekosežnih posledic. — Glavna odločitev bo danes. Pri sobotnih volitvah so dobili kandidati socialističnih delavcev 63.692 glasov, dočim so imeli pred petimi leti v istih okrajih samo nekaj nad 20.000 glasov. — Liberalci so dobili pri prvi volitvi 53 mandatov, a imeti jih morajo 119, da dobe absolutno večino v parlamentu.

## Dopisi.

**Iz Stranske vasi pri Novem mestu.** Kjer se kregata dva, smeje se tretji v pest. — Nas in naše otroke podi lakota v Ameriko. Večinoma smo sedaj le dosluženi kmetje pri domu: žene in mladina. Da bi se tako občutljivemu pomanjkanju delavcev prišlo v okom, so bile vasi Luben, Podluben in Birčna vas na eni strani, Stranka vas, Lukece, Jama, Rakovnik in Rajnuše na drugi strani za to, da se ustanovi za te vasi, ki so vse približno oddaljene po 1 uro od Šmihela, samostojna enorazrednica. Pričakovati je bilo, da se po lokalnem ogledu — ustanovitev enorazrednice je o. kr. dež. šolski svet odobril — na vsak način vstanovi novi nova šola v Stranski vasi. A ljudstvo je obračalo, oče Štambur je pa obrnil. Ker pa mi hribovci le nismo tako zabiti, da bi ne vedeli, kaj je napotilo g. župana, da je napel vse sile ter dosedel, da se je komisija izrekla za zidanje nove enorazrednice v Birčni vasi. Ni se gledalo, da bi se zidalo v sredini šolskega okoliša, marveč na to, da se ustreže želji odzgoraj. Ni se gledalo pri določitvi šolskega poslopja ne na okoliš, še manj pa, čujte! na prvi pogoj, kje dobiti zdrave, dobre pitne vode. Verjeti je lahko, da se je lokalni ogled prepričal na dan ogleda, da teče skozi Birčno vas hudournik, ne studenec — poleti se mora vsa voda do Birčne vasi donasati iz Stranske vasi. Gospod Štambur je to kot župan dobro vedel, vedel pa je tudi, da je v Stranski vasi več studencev, ki nikdar ne usahnejo. Teh slavna komisija ni videla. Nadalje nihče ne more pojmiti, da se šola ni zidala pri cerkvi. Cerkev so postavili v složnosti občani v središču, in to pred davnim časom. Kar se je smatralo takrat za središče, to naj se smatra še danes. Iz Jame, Rakovnika in Rajnuše pa imajo otroci bliže v Šmihel nego v Birčno vas. Kdo bo stavil potrebna pota, na čigave stroške? Kdo bo vzrok slabega šolskega obiska? Dočnik, ki je vedoma, hote ali nehote, dal napačne informacije. Nad sto otrok bo imelo hoditi v Birčno vas; med temi iz treh vasi nad 4 km daleč! No, pa to nič ne de, če mora otrok do šole 6 km prehoditi in pri zapovedanih šolskih praznikih pa 1-8 km iz šole v cerkev nazaj. No, za mladino pri sedmih letih bo ta izprehod vendar nekoliko prehud. A pride najmenitnejše. V Birčni vasi mora šolska občina prostor za šolo in vrt plačati; v Stranski vasi ponuja kmet prostor zastonj. To je gotovo čudna varčnost, da se zastonj ne vzame, samo, da se nekomu drugemu ne zameri. Storili bomo še korake, če pa to ne pomaga, pošiljali bomo otroke v Šmihel v šolo, kamor bo bližje. Za danes samo toliko. V poslanem c. kr. dež. šol. svetu bo pojasnjena kaj več.

Občani iz Stranske vasi.

## Dnevne vesti.

V Ljubljani, 16. januarja.

— „Slovenec“ in delniški pivovarni žalec in Laški trg. „Slovenec“ je vzel v pretres bilanco delniške pivovarne žalec in Laški trg. Mendaj hoče v dejstvom, da je prišlo to podjetje v velike stiske — dasi se absolutno nič nepoštenega ni zgodilo, — potolažiti svoje prišaste, ki so razburjeni zaradi goljufij, ki so prišle na dan pri klerikalni gospodarski organizaciji. Mi smo že opetovano izjavili, da naj bo kritika o gospodarskih napravah brezobzirna in stvarna in da smo vsakemu hvaležni, kdor opozori na nepravilnosti pri gospodarskih napravah. Kar velja v obče, to velja tudi za delniški pivovarni. Ali na nekaj moramo „Slovenec“ opozoriti. „Slovenec“ piše tako, kakor da sta delniški pivovarni delo in last narodnonapredne stranke.

Te ni resnično. Narodnonapredna stranka nima z delniškima pivovarnama v Žalcu in Laškem trgu ničesar opraviti. Misel, naj se prevzameta Kukčevi pivovarni, se je rodila na Štajerskem. Sprožili so jo možje, ki so dosti bližje klerikalni kakor pa narodnonapredni stranki. Med delničarji je prav malo pristašev narodnonapredne stranke; ogromna večina delnic je v rokah štajerskih Slovencev. Če smo prav poučeni, je na celom Kranjskem 11 ali 12 delničarjev teh pivovaren. Sedež delniške družbe je pač v Ljubljani ali le slučajno; pustil se je sedež v Ljubljani, da ni bilo treba dela za ustanovitev delniške družbe iznova začeti in si nakopati novih stroškov — kajti večina delničarjev je zahtevala, da naj bo sedež v Celju. Z ozirom na to je popolnoma neumestno, da proglašajo „Slovenec“ delniški pivovarni za narodnonapredno podjetje. Pač so nekateri posamezni pristaši narodnonapredne stranke vzeli nekaj delnic, ali s tem podjetje še ni prišlo v nobeno zvezo z narodnonapredno stranko. Saj je tudi nekaj naprednjakov med delničarji hotela „Union“ in imajo tolažilno upanje, da izgube dotični svoj denar, zato pa je vendar „Union“ klerikalno podjetje. Toliko „Slovenec“ v pojasnilo.

— Proti slovenskim sodnikom in sod. uradnikom so naperili Nemci svoje pišice in streljajo zdaj na tega, zdaj na onega slov. sodnega nameščence. Tako je zadnja „Vahtarica“ zila golide žlindre na dr. Gojmira Kreka, dr. Škrlija, dr. Polca, dr. Kušaja, češ, kake milosti uživajo od vlade in da so na škodo Nemcev nastavljeni na svojih mestih ter toči umazane gnojne solze, da sta sodišči v Ljubljani in Novem mestu v zadnjih letih odprti le za slovenske kompetente. Kakor se vidi, si Nemci še vedno domišljujejo, da se sčasoma povrnejo časi, ko se na sodiščih po Slovenskem ni zapisala nikdar nobena slovenska beseda. Nemci naj si s takim razmišljanjem ne belijo preveč glav, ker naj bodo docela prepričani, da je ves njihov trud popolnoma zastoj. Naravnost bedasto je pa, če trdi „Vahtarica“, da je Fohn, višje dež. sodni svetnik „ein nationaler Slovene.“ Po rodu je sicer res Slovenec, a tekot let se je moč navzel nemškutarskega duha in smo ga videli v Ljubljani dosledno sedeti le v Kazini. „Vahtarica“ jezi seveda, da k višjemu deželnemu sodišču v Gradec ni prišel kak zagrižen Nemec po rodu in duhu, zato laja vsa besna. Naj le, ker ravno to je znamenje, da imamo v Gradcu sodnika, ki Slovence ne bo rezal samo ovsenega kruha.

— Agitacija za klerikalne liste po spovednicah je zlasti zdaj po novem letu v najhujšem cvetju. „Slovenec“, „Domoljub“, „Bogoljub“, „Detoljub“, „Don Bosko“ in drugi so pripomočki, s katerimi je zasigurano vernemu katoličanu nebeško veselje. Pravi mojstri v agitaciji za te časopise so pa ljubljanski lazaristi. Spovednik-lazarist ne spusti prej izpovedanca, dokler mu ne obljubi, da se bo naročil na kak od spovednika priporočeni list. Posebno „Bogoljub“ je baje jako uspešno sredstvo za obrambo proti brezverstvu in zlasti ta list se zdi lazaristom najbolj pripraven in primeren za njihove izpovedanke. Ko smo mi zadnjič le v eni številki priporočali naš list našim somišljenikom, je zarjul „Slovenec“ kot od gadovega pika zadet in rotit vse vprek, naj se vsakdo izogiba „Narodne Tiskarne“ in naj ne daja ničesar tiskati pri nas. Le v klerikalno malho mora vse iti! Agitacija zato se jim nikdar ne studi in naj se vrši na krajih, kjer je za vse drugo namen, nego za klerikalne liste! Kadar bo kolportarja vpeljana, bodo, kakor se čuje, imeli ljubljanski lazaristi cele kupe „Bogoljubov“ po svojih spovednicah in jih prodajali izpovedancem. Kdor ne bo hotel kupiti, ne dobi odveze!

— „Südösterreichische Stimmen“. Kakor smo že poročali, izhaja v Mariboru od novega leta sem list pod tem naslovom. Njegov pospeševatelj je škof Napotnik. Da je ta list

za Slovence nepotreben, omenili smo svoječasno. Kolikor pa izide več številka tega lista, toliko bolj moramo priti do prepričanja, da je ta časopis za nas nevaren. Pod katoliško krinko priobčuje v uredniškem delu vabilo na shod mariborskih Vsenemcev, na katerem shodu bo govoril Wastian in z znano perfinostjo lagal čez Slovence ter pozival nemštvo na najostudnejši boj zoper sosede Slovence. Obenem prinaša ta list tudi ocene predstav v ljubljanskem nemškem (!) gledališču. Ko piše imena Slovencev, ki so vobče znana, piše jih, kot jih pišejo tisti nemški listi, ki se norčujejo iz slovenskega pravopisa. Imeni dr. Gregoriča in dr. Sustersiča sta mariborskim duhovnikom gotovo znani, a pišejo „dr. Gregoric“, „dr. Susterschie“. Kakor se iz vsega tega razvidi, so zašle „Südösterreichische Stimmen“ v čisto nemške vode po duhu, v katerem so pisane. Pri tem pa uganjajo tudi tisti klerikalni fanatizmi, ki naj z nepretrgljivimi verigami uklene listove bralce. Za Slovence je torej ta časopis krajno nevaren in svarimo ljudi pred njim, ker je njegov namen, kot se jasno vidi, pripeljati spodnjestajerske Slovence v naročje matere Germanije in ultramontanskega klerikalizma.

— Pesnik in pisatelj Josip Stritar slavi letos meseca sušca svojo sedemdesetletnico. Odbor „Društva slov. književnikov in pisateljev“ je sklenil, da priredi meseca sušca na čast jubilarju v Ljubljani primerno slavo. Kakor se nam poroča, namerava pri tej priliki pesnik osebno priti v Ljubljano.

— Slab dan so imeli klerikalci v nedeljo v Idriji. Priredili so zaupen shod, na katerem pa se jim je prav slabo godilo in so končno bili veseli, da so jo mogli odkuriti. Več o tem jutri.

— Glavna skupščina društva „Pravnik“ se je vršila snoci v „Narodnem domu“. Skupščino je otvoril predsednik g. dr. Andrej Ferjančič, ki je pozdravil navzoče in naznanil, da je bila društvena teženja v preteklem letu kakor vsa prejšnja leta izdajanje priročnih zakonov, s katerim izdajanjem je v zvezi želja po slovenskem vseučilišču ali vsaj po slovenski pravni fakulteti. V preteklem letu se je dovršilo eno delo, in sicer zbirka civilnih pravnih zakonov v slovenskem prevodu, dočim obč. drž. zakonik še ni končan. Da ne pride društvo pri izdaji slovenskih prevodov v finančne neprilike, je izročil odbor v smislu enoglasnega sklepa lanske glavne skupščine mestnemu zastopu ljubljanskemu v roke župana g. Iv. Hribarja vsestransko utemeljeno peticijo za brezobrestno posojilo primerne vsote, ki naj se nakaže iz obresti vseučiliškega zaklada in porabi za izdajo slov. prevodov zakonov. Župan je obljubil podpreti prošnjo, ker je izdaja slovenskih prevodov zakonov realen korak za dosego slovenskega vseučilišča v Ljubljani. Iz poročila tajnika dr. Žirovnika je posneti, da je bilo preteklo leto 17. upravno leto, ki je imelo 151 članov in 154 naročnikov na „Slov. Pravnik“; napram 1904 je padlo število društvenikov za 7, število naročnikov pa za 1. Društvo je posvečalo največjo pozornost svojemu strokovnemu listu „Slov. Pravnik“, ki je doslej prinesel v 9 številkah 6 daljših izvirnih razprav, 28 zanimivih slučajev iz pravosodne in upravne prakse, obširen životopis dr. Tomaža Dolinarja in druge vesti. V gojenje in pospeševanje pravnih in državnih ved je izdalo društvo v slovenskem prevodu IV. poglavje zakona o osebnih dohodnini, kar je oskrbel davčni nadzornik g. Val. Žun. Zbirko civilnih pravnih zakonov v slovenskem prevodu je oskrbel svetnik g. dr. Volčič; to delo bo dotiskano o Veliki noči. Obč. drž. zakonik je pa v rokah sodnika g. Regallyja. Glede peticije za brezobrestno posojilo je g. tajnik povedal tisto kot preje gospod predsednik. Odbor je stare izdaje zakonov razdelil med ona slovenska akademična društva, ki so prosila za nje, pustivši po en izvod v knjižnici. 24. septembra pr. leta je odkrilo društvo v Dorfarjih lično spominsko ploščo v rojstni hiši slavnega slovenskega pravnika dr. Tomaža Dolinarja in priredilo primerno slavnost, dr. Volčič je pa imel takrat predavanje o Dolinarju. Nato je bilo od raznih gospodov stavljenih več predlogov, ki so se rešili med slučajnostmi in katerspodaj priobčujemo. Blagajnik g. dr. Švigelj je poročal, da je imelo društvo v preteklem letu skupnih dohodkov 2052 K (med tem je znašala naročnina in članarina 1331 K) izdatki (med temi za tisk „Slovenskega

Pravnika 972 K 20 h, za uredniške in sotrudniške honorarje 640 K) 2160 K 77 h, tako da znaša primanjkljaj 108 K 77 h. Društveno promozenje znaša 3981 K 22 h (v tem se všteje tudi zaostanki na naročnini in članarini za leto 1904 v znesku 1345 K, za 1905 pa 1753 K). Pri izdaji izvršilnega reda znašajo aktivna 2572 K 50 h, pasiva pa 254 K 27 h, tako, da je stanje aktivna 2318 K 23 h. Za izdajo zakonov v slov. prevodih so narastli stroški doslej na 418 K 22 h. Revizorja sta potrdila blagajnikove račune in mu dala absolutorij. G. dr. Švigelj je dejal nato, da se ni bati za društvo, da si preteklo leto izkazuje deficit, ker se bo za gotovo dovolilo brezobrestno posojilo za 10 let, če se bo ta čas izdajala vsako leto po ena knjiga. — Knjižničar g. An. Dermota je poročal, da je bilo preteklo leto večje zanimanje za knjižnico nego prejšnja leta. Ker naj služi knjižnica kot temelj seminarju bodoče slovenske univerze, se je nakupilo nekaj strogo znanstvenih knjig z od društva dano podporo 100 K. Pri volitvi predsednika je bil per acclamationem izvoljen g. dr. Ferjančič, pri volitvi odbora pa odbornikom gg.: Dermota, Hudovernik, dr. Majaron, dr. Polec, dr. Rogina, dr. Švigelj in dr. Žirovnik, izmed ljubljanskih društvenikov, izmed zunanjih pa dr. Babnik na Dunaju, dr. Hrašovec v Celju in dr. Zuccon v Pulju. Za izdajanje slov. prevodov zakonov se je ustanovil vsled predloga g. dr. Polca redakcijski odbor, ki se konstruira iz 4 članov, 3 voljenih in vsakokratnega redakterja. Voljeni so bili gg.: Polec, dr. Rogina in dr. Švigelj, dr. Majaron pa je član kot urednik. Za revizorja blagajniških knjig sta bila izvoljena gg. dr. Munda in dr. Polec. Pri točki slučajnosti je priporočil g. dr. Volčič glede izdaje obč. drž. zakonika, naj se citirajo vse razsodbe, ker knjiga zaradi njih ne bo prišla dosti dražja kot za 20 h. S soglasno so bili nato sprejeti predlogi: da se pošlje peticija na deželni zbor kranjski, trgovsko zbornico in osrednjo vlado za prispevke za izdajanje zakonov; občinski svet ljubljanski se naj ob primernem času naprosi za prispevke za popolnitev juridične knjižnice, ki naj bo zasnova bodoče vseučiliščne knjižnice; v svrhu strokovne izobrazbe slovenskih sodnih avskultantov, pravnih in konceptnih praktikantov pri političnih uradih naj se tem daje na njihovo željo za stonj „Slov. Pravnik“, dokler ga ne bodo mogli sami iz svojega plačevati, to pa, če odbor odobri in če se zavežejo, da bodo pozneje naročniki ali pa da bodo pošiljali literarične doneske; sodnim dvorom po Slovenskem naj se daruje vsakega letnika „Slov. Pravnika“ po en izvod. Ko je dr. Volčič priporočil odboru, naj bi „Slov. Pravnik“ izhajal vsakih 14 dni in reševal na platnicah stanovska vprašanja, je zaključil gospod predsednik skupščino, zahvalivši se navzočim za udeležbo.

— Knjige „Slovenske Matice“ so razen ene, katere tisk je prevzela „Katoliška tiskarna“, že natisnene in bi se lahko jele že pred enim tednom razpošiljati, ako bi ne bilo zavore — „Katoliške tiskarne“, ki je delo prevzela, a ga ni izvršila do določenega roka — do Novega leta, v katerem času bi morale letos iziti knjige „Slovenske Matice“.

— Poroča. Danes se je poročil zdravnik g. dr. Josip Pogačnik z gosposi Amalijo Povšetovo, hčerko državnega poslanca in deželnega odbornika g. Fr. Povšeta. Bilo srečno!

— Prihodnja javna vinska pokušnja v tukajšnji deželni vinski kleti bo v četrtek, dne 18. t. m. od polu 8. do polu 10. ure zvečer. Dospelo je zopet nekaj novega dolenskega in vipavskega vina, ki se na željo odda tudi v večji množini, namreč od 56 litrov naprej.

— Število avstrijskih zdravnikov je bilo s 1. januarjem 1906 11.764 proti 11.765 v letu 1904. Od teh jih je na Kranjskem 109, v Ljubljani pa 44.

— Iz dohodkov osebne dohodarine za leto 1905 je finančno ministertvo nakazalo drugo polovico prispevkov posameznim deželam ter dobe Kranjska 37.881 K, Štajerska 160.093 K, Koroška 39.369 K.

— Volitev v šolski odbor. Deželni odbor je imenoval svojim namestnikom v šolskem odboru obrtne nadajevalne šole v Šmartnem pri Litiji, g. Frana Knafliča, posestnika ondi.

— XL. redni občni zbor „Gorenjskega Sokola“ dne 5. t. m. — Na občnem zboru je bil izvoljen sledeči odbor: Starosta dr. Josip Kušar, podstarosta Vinko Majdič, načelnik Miroslav Ambrožič, tajnik Janke Sirovica, blagajnik Ivan Jagodic, odborniki Fran Ažman, Konrad Geiger, Ciril Pirc, Rudolf Rooss. Društvo šteje 130 članov in 31 članic. Društvena blagajna izkazuje za preteklo leto 54 K 65 h prebitka,



Rim 16. januarja. V Messini in v nekaterih drugih mestih je bil močan potres.

Algeciras 16. januarja. Maroška konferenca, na katero so osredotočeni pogledi vsega sveta, ima danes popoldne ob 3. uri svojo sejo. Splošni utis žurnalistov, ki so tu zbrani, je, da se iz te konference najbrže rode usodepolni mednarodni konflikti.

### Borzna poročila.

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dun. borze 15. januarja 1906.

| Naložbeni papirji.                           | Denar  | Blago  |
|----------------------------------------------|--------|--------|
| 4 1/2% majska renta . . .                    | 100—   | 100-20 |
| 4 1/2% srebrna renta . . .                   | 100—   | 100-20 |
| 4% avstr. krona renta . . .                  | 100-15 | 100-25 |
| 4% zлата . . .                               | 117-90 | 118-10 |
| 4% ogrska krona renta . . .                  | 96-40  | 96-60  |
| 4% zлата . . .                               | 114-55 | 114-75 |
| 4% posojilo dež. Kramjske . . .              | 99-50  | 101—   |
| 4 1/2% posojilo mesta Split . . .            | 100-60 | 101-60 |
| 4 1/2% bos. herc. železniško . . .           | 100—   | 100—   |
| 4% posojilo 1902 . . .                       | 100-70 | 101-65 |
| 4% češka dež. banka k. o. . .                | 99-75  | 100-25 |
| 4 1/2% zast. pisma gal. dež. . .             | 100-45 | 101-40 |
| 4 1/2% hipotečne banke . . .                 | 100—   | 100-90 |
| 4 1/2% pešt. kom. k. o. z . . .              | 106-30 | 107-30 |
| 4 1/2% pr. . .                               | 100-50 | 101-50 |
| 4 1/2% zast. pisma Innerst. . .              | 100—   | 100-40 |
| 4 1/2% zast. pisma ogr. centr. . .           | 100—   | 100-90 |
| 4 1/2% z. pis. ogr. hip. ban. . .            | 99-50  | 100-50 |
| 4 1/2% obl. pgr. lokalnih železn. d. dr. . . | 100—   | 101—   |
| 4 1/2% obl. češke ind. banke . . .           | 99-90  | 100—   |
| 4% prior. lok. želez. Trst-Poreč . . .       | 99-50  | 100—   |
| 4% prior. dolžniški žel. . .                 | 316-85 | 318-85 |
| 3% prior. juž. žel. kup. . .                 | 100-75 | 101-75 |
| 4 1/2% avstr. pos. za žel. p. o. . .         | 100-75 | 101-75 |

|                             |        |        |
|-----------------------------|--------|--------|
| Srečke od 1. 1864/5 . . .   | 191-50 | 193-50 |
| od 1. 1864 . . .            | 290—   | 291—   |
| tiške . . .                 | 161-40 | 163-40 |
| zem. kred. I. emisije . . . | 297—   | 307—   |
| II. . .                     | 301—   | 311—   |
| ogrške hip. banke . . .     | 263—   | 269—   |
| sriške a frs. 100— . . .    | 102—   | 111—   |
| turške . . .                | 148-10 | 149-10 |
| Basilika . . .              | 26—    | 28—    |
| Kreditne . . .              | 477—   | 486—   |
| Inomoške . . .              | 78—    | 83—    |
| Krakovske . . .             | 93—    | 100—   |
| Ljubljanske . . .           | 61—    | 67—    |
| Avstr. rdeč. križa . . .    | 52-75  | 54-75  |
| Ogr. . .                    | 33-75  | 35-75  |
| Rudolfove . . .             | 59—    | 62—    |
| Salcburške . . .            | 72—    | 76—    |
| Dunajske kom. . .           | 530—   | 540—   |

|                                  |        |        |
|----------------------------------|--------|--------|
| južne železnice . . .            | 120-50 | 121-50 |
| Državne železnice . . .          | 669-40 | 670-40 |
| Avstr.-ogrške bančne deln. . .   | 1631—  | 1641—  |
| Avstr. kreditne banke . . .      | 675-75 | 676-75 |
| Ogrske . . .                     | 792-50 | 793-50 |
| Zivnostenske . . .               | 246—   | 246-50 |
| Premogokop v Mostu (Brux) . . .  | 666—   | 673—   |
| Alpine montan . . .              | 527—   | 528—   |
| Praske žel. ind. dr. . .         | 2590—  | 2600—  |
| Rima-Murányi . . .               | 524—   | 525—   |
| Trboveljske prem. družbe . . .   | 280—   | 282—   |
| Avstr. orožne tovr. družbe . . . | 566—   | 570—   |
| Češke sladkorne družbe . . .     | 158—   | 162—   |

|                      |        |        |
|----------------------|--------|--------|
| C. kr. cekin . . .   | 11-35  | 11-39  |
| 20 franki . . .      | 19-12  | 19-14  |
| 20 marke . . .       | 23-52  | 23-59  |
| Sovereigns . . .     | 23-96  | 24-02  |
| Marke . . .          | 117-57 | 117-82 |
| Laški bankovci . . . | 95-50  | 95-75  |
| Rubliji . . .        | 250-75 | 251-50 |
| Dolarji . . .        | 4-84   | 5—     |

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 16. januarja 1906.

| Termin.                | za 100 kg | K     |
|------------------------|-----------|-------|
| Pšenica za april . . . | 17-12     | 17-12 |
| „ „ oktober . . .      | 100—      | 16-86 |
| Rž „ april . . .       | 100—      | 14-02 |
| Koruza „ maj . . .     | 100—      | 13-68 |
| Oves „ april . . .     | 100—      | 14-48 |

Efektiv.

Zdržno.

### Meteorološko poročilo.

| Januar | Čas opazovanja | Stanje barometra v mm | Temperatura v C° | Vetrovi | Nebo  |
|--------|----------------|-----------------------|------------------|---------|-------|
| 15.    | 9. zv.         | 746-6                 | -0-4             | brezvev | jasno |
| 16.    | 7. zv.         | 745-4                 | -5-0             | brezvev | megla |
| „      | 2. pop.        | 744-9                 | -2-3             | brezvev | megla |

Srednja večerajšnja temperatura: 1-6°.

normale: -2-5°. — Padavina v mm 0-0.

### Zahvala.

Vsem onim, ki so nam v toliki meri lajšali prebriske ure ob boleznih naše preblage sestre, oziroma tete, stare tete, gospe

Franciške Strunc roj. Blanč

kakor tudi vsem onim, ki so rajnico spremili k večnemu počitku, posebno pa gosp. Kuštrinu in rodovini Grilčevi ki so v največji potrebi prihiti nam na pomoč, dalje vsem sorodnikom, prijateljem in znancem izrekamo tem potem najsrčnejšo zahvalo.

V Ljubljani, 15. januarja 1906.

Žalujoči ostali.

Išče se gospod ali gospodična ki bi poučevala

### slovenščino.

Vpraša se na Poljanski cesti št. 19, I. nadstr.

### 4 pari čevljev za samo gl. 2 60

se oddajo zaradi nakupa velikih množin za to smešno nizko ceno, dokler bude še kaj zaloge. Par moških, par ženskih čevljev iz rjavega ali črnega usnja, s kapicami za zavezovanje, z močnimi usnatimi podplati, zbito, naj-novejša oblika, dalje par moških, par ženskih modnih čevljev, velelepe, opremljenih, lahkih in ličnih vsi 4 pari samo gl. 2-60. Za naročitev zadošča dolgost. — Razpošilja po povzetju razpošiljalnice čevljev

Ch. Kapelus, Krakov 17.

Zamena dovoljena ali denar nazaj, riziko popolnoma izključen. 2 7-1

### Grand hotel „Union“

Danes, 16. januarja 1906

v mali dvorani

### KONCERT

I. zagrebškega tamburaškega glasb. društva v narodni noši

pod vodstvom gospoda Dušana Petnika ki je za časa

jubilneje razstave v Zagrebu

sviral v restavraciji društva „Kolo“.

Poleg tega je igralo to tamburaško društvo v vseh večjih mestih Hrvaške, Slavonije, Dalmacije, Kranjske, Štajerske, Koroške, Nemčije, Danske itd. z najboljšim uspehom.

Leta 1897. je sviral na Cetinu (v Črni gori) v žetkem domu.

Vstopnina prosta. Začetek ob 8. uri.

Za mnogobrojni poset prosim vljudo

društvo

208

Grand hotel „UNION“ v Ljubljani.

V soboto, dne 20. januarja 1906

### velika predpustna zabava

Podpornega društva delavcev in delavk c. kr. tobačne tovarne.

Svira vojaška godba. Začetek točno ob 8. zvečer

Velik ples!

Članice nastopijo v narodni noši.

Vstopnina za člane 50 v., za nečlane 1 krono.

Predprodaja vstopnic v trafikih G. Soukala, Pred škofijo. — Čisti dobiček je namenjen zakladu za obolele družvenike.

Prijatelji neprisliljene zabave, dne 20. t. m. na veselo svidenje!

209

Kdor bi rad kupil ceno

damsko modno blago, naj gre k

ERNESTU SARKU

na Dvorski trg šte. 3.

### Kožuhovine

zaradi pozne sezone

50% pod nakupno ceno.

V izložbenem oknu znamenitost prve vrste:

### milanska stolnica

s 300 stolpi.

206-1

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, sestavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—

Zamozje in sklanjanje

izdane vrednostne papirje in novcuje sapale kupone.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženišinske kaveje.

Ekompit in fakase menio.

Borina naročila.

Rezervni zaklad K 200.000.—

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vridga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Tik tovarne za testenine v Sp. Šiški

se odda lepo, pripravno

stanovanje

v pritližu s 3 sobami in pritlikinami

za februar ali pozneje po ugodni ceni.

113-4

Lepo solnčnato

### stanovanje

s 2 sobama in kuhinjo se odda za

februarjev termin.

200-1

Kje — pove uprav. „Slov. Nar.“

Mlad, inteligenten

vrtnarski pomočnik

se sprejme v mestni vrtnariji

ljubljanski. Izpoznati se mora v

drevesnici, biti vajen opravljanja na-

sadov in množenja rastlin.

Plača 60 kron na mesec.

Lastnoročno pisane prošnje je

poslati mestnemu vrtnarju V. Hej-

nicu, Ljubljana, Tivoli.

180-2

Koledarja \*

za kmetovalca

spisal agr. dipl. J. Legvart

je še nekaj iztisov v zalogi. —

Kdor si ga želi nabaviti, naj si

ga naroči nemudoma pri

I. Bonaču v Ljubljani

Šelenburgove ulice.

Cena knjižice K 1-80, s pošto

2 K. Pri naročilu na skupaj

5 komadov se cena zniža na

K 1-40 komad. 184-3

Kavarna „PREŠEREN“

Jutri, 17. januarja t. l.

KONCERT

„šramel“-kvarteta.

Začetek ob 9. uri. Vstop p ost.

Na nobeni mizi bi ne smelo manjkati

Strossmayerjeve slivovke

(letnik 1897)

priradni pridelek prve vrste iz kleti

ekseleence pok. škofa dr. J. J. Stross-

mayerja, ki jo prodaja

D. Reichsmann sin v Djakovem

(Slavonija). 3744-23

Poštni zavoj z 2 litri franko K 6.—

Pri naročilih naj se navede tudi kraj,

kjer je pristojna finančna straža.

5 kron in več zaslužka na dan

Iščejo se osebe obeh spolov, ki bi pletle na naših strojih.

Preprosto in hitro delo vse leto doma. — Ni treba znati ni

česar. — Oddaljenost ne škodi nič in blago prodamo mi.

Družba pletilnih strojev za domače delavce

THOS. H. WHITTICK & Co

Praga, Petrske náměstí 7-156. Trst, Vias Campanile 13-156

Št. 45226.

### Razglas.

Po mestnih organih se je prepiral mestni magistrat, da se v nekaterih

bišah mečejo smeti na kupe po dvoriščih ali po vežah, ali pa, da imajo v

svrhu pripravljene tako velike zaboje, da jih ena oseba nikakor ne more spraviti

do mestnega voza za smeti; nikar se izprazniti.

Vsled tega je primoran mestni magistrat predpisati vsem hišnim gospodarjem

darijem naj naroče v bišah stanujočim strankam, da si najkasneje do

saca februarja 1906 nabavijo po 60 cm dolge, 30 cm široke in 30 cm

visoke lesene zaboje, katere bo ob prihodu voza za smeti postavljati pred hišo.

Za izvedbo tega ukaza so odgovorni v prvi vrsti hišni gospodarji odno-

si hišni upravitelji; v kolikor morejo dokazati, da njih ne zadene krivda, pa

stranke same.

Prestopki tega ukaza se v smislu § 70. občinskega reda za mesto

Ljubljano kaznujejo z globo do 200 K; v slučaju neizterljivosti pa z zaporo

po en dan za vsakih 10 K.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 30. decembra 1905.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnanstvo dr. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1905. leta.

ODHOD IZ LJUBLJANE int. kol. PROGA NA TRBIŽ. Ob 12. uri 24 m. posodi obo-

viak v Trbiž, Beljak, Celovec, Mali Glodnitz, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, La-

Selthal v Ansee, Solnograd, des Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten.

— Ob 7. uri 5 m. ajutra; obojni vlak v Trbiž, Pontabell, Beljak, Celovec, Murau, Mauterndorf,

Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, des Selthal v Solnograd, Inomost, des Klein-Reifling v Steyr, v

Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Prago, Lipako. des Amstetten v

Dunaj. — Ob 11. uri 44 m. dopoldne obojni vlak v Trbiž, Pontabell, Beljak, Celovec, Mali Glod-

nitz, Ljubno, Selthal, Solnograd, Bad Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curich, Ze-

neva, Pariz, des Amstetten na Dunaj. — Ob 3. uri 58 m. popoldne obojni vlak v Trbiž

Smohor, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, des Klein-Reifling v Steyr,

Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, (v Prago

rekltni voz 1. in II. razreda). — Ob 10. uri 10 m. popoldne obojni vlak v Trbiž, Beljak,

Franzensfeste, Inomost, Monakovo (Trst-Monakovo direktni voz 1. in II. razreda).

— PROGA IZ NOVEGA MESTA IN KOČEVJE. Obojni vlaki. Ob 7. uri 17 m.

ajutra; obojni vlak v Novo mesto, Straže, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m. pop. istotako.

— Ob 7. uri 8 m. s večer v Novo mesto, Kočevje. — PRIHOD V LJUBLJANO int. kol.

PROGA IZ TRBIŽA Ob 3. uri 23 m. ajutra; obojni vlak s Dunaja des Amstetten, Monakovo

(Monakovo-Trst direktni voz 1. in II. razreda). Inomost, Franzensfeste Solnograd, Linc, Steyr, (iz

Ansee, Ljubno, Celovec, Mali Glodnitz, Beljak, Ob 7. uri 12 m. ajutra; obojni vlak iz Trbiža

— Ob 11. uri 10 m. dopoldne obojni vlak s Dunaja des Amstetten, Lipako, Prago (iz Pragi

direktni voz 1. in II. razreda), Francove vane, Karlove vane, Heb, Marijine vane, Plzen,

Budejovice, Linc, Steyr, Pariz, Zeneva, Curich, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Bad

Gastein, Solnograd, Ljubno, Celovec, Smohor, Pontabell. — Ob 4. ur 29 m. popoldne obojni

vlak s Dunaja, Ljubna, Selthal, Beljaka, Celovca, Malega Glodnitza, Monakovoga, Inomosta

Franzensfesta, Pontabell. — Ob 8. uri 06 m. s večer obojni vlak s Dunaja, Ljubna, Beljaka, Murau,

Malega Glodnitza, Celovca, Pontabell, des Selthal od Inomosta in Solnograda, des Klein

Reifling iz Steyru Linc, Budejovic, Plzen, Marijinih varov, Heba, Francovih varov, Pragi,

Lipakoga. — PROGA IZ NOVEGA MESTA IN KOČEVJA. Obojni vlaki: Ob 3. uri 44 m. ajutra;

ob 1. uri 5 m. pop. istotako. — ODHOD IZ LJUBLJANE int. kol. PROGA IZ TRBIŽA Ob 12